

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arpajaisverolain 4 ja 5 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan arpajaisverolakia muutettavaksi siten, että peliautomaattien, pelien ja pelilaitteiden pitämisestä muualla kuin arpajaislainsäädännössä tarkoitettussa pelikasinossa suoritettavan arpajaisveron verokanta korotettaisiin kolmesta prosentista viiteen prosenttiin tuotosta.

Laista ehdotetaan samalla poistettavaksi veron laskemista koskeva tarpeeton säännös.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2001 alusta. Esitys liittyy valtion vuoden 2001 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Peliautomaattien, pelien ja pelilaitteiden verokanta

Arpajaisverolain (552/1992) mukaan arpajaisveroa suoritetaan valtiolle Suomessa toimeenpannuista arpajaisista. Rahapeli-toimintaa yksinoikeudella harjoittavat Oy Veikkaus Ab, Raha-automaattiyhdistys ja Suomen Hippos ry vastaavat valtaosasta Suomen arpajaistoinnista. Ahvenanmaan maakunnassa rahapelitoimintaa harjoittaa maakuntahallituksen myöntämän yksinoikeuden nojalla Alands Penningautomat-förening.

Arpajaisverolain 4 §:n 1 momentin mukaan arpajaisvero yksinoikeudella toimeenpantavista arpajaisista on viisi prosenttia tuotosta. Raha-automaattiyhdistyksen ja Ahvenanmaan maakunnassa Alands Penningautomat-föreningin yksinoikeuden piiriin kuuluvien peliautomaattien, pelien ja pelilaitteiden pitämisestä muualla kuin arpajaislainsäädännössä tarkoitettussa pelikasinossa arpajaisvero on kuitenkin kolme prosenttia tuotosta. Tuotolla tarkoitetaan 2 §:n 2 momentin mukaan arpajaisiin osallistumiseksi suoritettujen rahapanosten yhteismäärää. Peliautomaattien,

pelien ja pelilaitteiden tuotolla tarkoitetaan kuitenkin rahapanosten yhteismäärän ja pelaajille maksettujen voittojen erotusta.

Vuonna 1999 arpajaisveroa kertyi 450 miljoonaa markkaa, mistä edellä mainittujen rahapeliyhteisöjen osuus oli 431 miljoonaa markkaa.

Oy Veikkaus Ab ja Raha-automaattiyhdistys eivät tuloverolain (1535/1992) 21 §:n nojalla ole verovelvollisia arpajaisverolaissa tarkoitettua toiminnan tulosta. Suomen Hippos ry ja Alands Penningautomatförening on puolestaan verotuksessa katsottu tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetuiksi yleishyödyllisiksi yhteisöiksi, joiden veronalaisena tulona ei lain 23 §:n mukaan pidetä muun ohessa arpajaisista saatua tuloa.

Nykyiset arpajaisverokannat ovat olleet muuttumattomina voimassa siitä lähtien kun arpajaisverolaki tuli voimaan vuonna 1992. Aikaisemmin vero peliautomaattien, pelien ja pelilaitteiden pitämisestä kannettiin laitekoh-taisena leimaverona leimaverolain (662/1943) nojalla. Oy Veikkaus Ab:n ja Suomen Hippos ry:n peleihin puolestaan sovellettiin vanhaa arpajaisverolakia (259/1970). Uutta arpajaisverolakia säädettä-essä tarkoituksena ei ollut olennaisesti muuttaa rahapeleistä kertyvien arpajaisvero- jen yhteismäärää eikä myöskään eri raha- peliyhteisöjen verorasitusta. Esityksen perus-

telujen (HE 15/1992 vp) mukaan tavoitteena oli kuitenkin, että yksinoikeudella toimeenpantavien rahapelien verokannat myöhemmin yhdenmukaistettaisiin.

Eri rahapeliyhteisöillä maksetun arpajaisveron osuus voitosta vaihtelee melko paljon. Tämä johtuu muun ohessa erilaisesta verokannasta ja erilaisesta veron laskentaperusteesta. Yhteisöt maksoivat vuonna 1999 valtiolle arpajaisveroa ja luovuttivat voittovaroistaan valtiolle ja Ahvenanmaan maakuntahallitukselle seuraavat määrät:

	Voittovarot valtiolle ja maakuntahallitukselle, milj. mk	Arpajaisvero valtiolle, milj. mk
Oy Veikkaus Ab	2 173	300
RAY*	1 912,5	93,3
Suomen Hippos ry	28,2	31,4
PAF**	30,3	4,5

* Raha-automaattiyhdistys

** Ålands Penningautomatförening

Vuodesta 1993 alkaen raha-automaattivaroja on osana julkisen talouden tasapainottamisohjelmaa käytetty eräisiin aiemmin budjettivaroista rahoitettuihin menoihin, pääasiassa rintamaveteraanien kuntoutukseen ja sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin. Tämän on osaltaan tehnyt mahdolliseksi Raha-automaattiyhdistyksen tuoton voimakas kasvu 1990-luvun aikana.

Vuoden 2001 talousarvioesityksen mukaan Raha-automaattiyhdistyksen vuoden 2000 tuotosta jaettaisiin vuonna 2001 avustuksina 1 430 miljoonaa markkaa yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen sekä 206 miljoonaa markkaa veteraanien kuntoutukseen ja 340 miljoonaa markkaa sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin.

Raha-automaattitoiminnan kannattavuuden arvioidaan edelleen kehittyvän suotuisasti. Edellä mainittu tavoite veroasteen yhdenmukaistamisesta voidaan toteuttaa vaaran-
tamatta terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen myönnettäviä avustuksia. Raha-automaattitoiminnasta yhteiskunnalle puhtaana tuottona ja arpajaisverona kertyvien määrien suhdetta ehdotetaan muutettavaksi korottamalla peliautomaateista, peleistä ja pelilaitteista suoritettavan arpajaisveron mää-

rä kolmesta prosentista viiteen prosenttiin tuotosta. Lain 4 §:n 1 momentista poistettaisiin mainittuja pelejä koskeva jälkimmäinen virke, minkä jälkeen kaikista yksinoikeudella toimeenpantavista arpajaisista suoritettaisiin veroa viisi prosenttia tuotosta.

1.2. Veron laskentatapa

Arpajaisverolain 5 §:n 1 momentin mukaan vero lasketaan määrästä, johon vero ei sisälly. Säännöksen taustalla on se, että vuoden 1970 arpajaisverolain voimassa ollessa Oy Veikkaus Ab suoritti vuosien ajan peleistään veroa voittojen arvosta, johon arpajaisveron määrä oli lisätty. Vero olisi kuitenkin pitänyt laskea määrästä, johon veroa ei ole lisätty.

Mainitun 5 §:n 1 momentin tarkoituksena on ollut välttää vastaavat tulkintavirheet niissä arpajaisissa, joissa vero uuden arpajaisverolain 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan edelleen lasketaan jaettujen voittojen arvosta. Esimerkiksi bingopelissä vero lasketaan voiton määrästä, johon vero ei sisälly, eli johon veroa ei ole lisätty. Lain valmistelun yhteydessä lakiluonnoksesta pyydettiin lausunto korkeimmalta hallinto-oikeudelta, joka katsoi, että säännöstä ei enää voitane pitää tarpeellisenä ja että säännös saattaisi olla jopa harhaanjohtava ajatellen tilanteita, joissa vero lasketaan tuotosta. Jatkovalmistelussa virhetulkinnan vaaraa ei nähty olevan, vaan säännöksen sisällyttäminen lakiin katsottiin tarkoituksenmukaiseksi.

Verohallinnossa säännöksen soveltamiskäytäntö on ollut vakiintunut. Verovelvollis-
taholta on kuitenkin esitetty näkemys, jonka mukaan niistä arpajaisista, joista vero on suoritettava tuotosta, vero olisikin laskettava veron määrällä vähennetystä tuotosta.

Koska arpajaisverotus perustuu itseverotukseen ja tuoton perusteella verotettavia tavara-arpajaisia toimeenpanevat vuosittain lukuisat yleishyödylliset yhteisöt, joiden tietämys arpajaisten toimeenpanoon liittyvistä velvollisuuksista voi olla puutteellista, virhetulkinnan mahdollisuus on olemassa. Tämän vuoksi ehdotetaan 5 §:n 1 momentti poistettavaksi laista. Veron laskentatavan voidaan katsoa käyvän riittävän selvästi ilmi suoraan 4 §:n säännöksistä.

2. Esityksen vaikutukset

Peliautomaattien, pelien ja pelilaitteiden pitämisestä suoritettavan verokannan korottamisen kolmesta prosentista viiteen prosenttiin arvioidaan lisäävän arpajaisveron tuottoa vuonna 2001 noin 65 miljoonalla markalla, mistä Raha-automaattiyhdistyksen osuus olisi noin 62 miljoonaa markkaa ja Ålands Penningautomatföreningin osuus noin 3 miljoonaa markkaa.

Verokannan korotuksen vaikutus Raha-automaattiyhdistyksen vuoden 2001 puhtaan tuottoon otettaisiin huomioon valtion vuoden 2002 talousarvioesityksessä. Muutos ei välittömästi vaikuttaisi tuoton käyttöön, koska viime vuosina kasvava osa raha-automaattitoiminnan tuotosta on jätetty jaettavaksi myöhempinä vuosina. Vuoden 2001 talousarvioesityksen mukaan vuoden 2000 tuottoa jäisi myöhemmin käytettäväksi 229 miljoonaa markkaa.

Ahvenanmaalta kertynyt arpajaisvero on vuosittain palautettu Ahvenanmaan maakun-

nalle valtion talousarvioon otetusta määrärahasta. Kuluvana vuonna palautettiin vuodelta 1999 kertynyttä arpajaisveroa 4 519 253 markkaa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2001 talousarvioesitykseen.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2001 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotukset***Laki****arpajaisverolain 4 ja 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetun arpajaisverolain (552/1992) 4 §:n 1 momentti ja 5 § seuraavasti:

4 §*Veron peruste ja verokanta*

Yksinoikeudella toimeenpantavista arpajaisista arpajaisvero on 5 prosenttia tuotosta.

5 §*Veron laskeminen*

Vero suoritetaan, maksuunpannaan ja palautetaan täysin markoin siten, että ylimenevä osa jätetään lukuun ottamatta. Sama koskee veronkorotusta ja palautettavalle määrälle suoritettavaa korkoa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 2001.

Helsingissä 4 päivänä syyskuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

arpajaisverolain 4 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetun arpajaisverolain (552/1992) 4 §:n 1 momentti ja 5 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Veron peruste ja verokanta

Veron peruste ja verokanta

Yksinoikeudella toimeenpantavista arpajaisista arpajaisvero on 5 prosenttia arpajaisten tuotosta. Edellä 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen peliautomaattien, pelien ja pelilaitteiden pitämisestä muualla kuin arpajaislainsäädännössä tarkoitettussa pelikasinossa arpajaisvero on kuitenkin 3 prosenttia tuotosta.

Yksinoikeudella toimeenpantavista arpajaisista arpajaisvero on 5 prosenttia tuotosta.

5 §

5 §

Veron laskeminen

Veron laskeminen

Vero lasketaan määrästä, johon vero ei sisälly.

Vero suoritetaan, maksuunpannaan ja palautetaan täysin markoin siten, että ylimenevä osa jätetään lukuun ottamatta. Sama koskee veronkorotusta ja palautettavalle määrälle suoritettavaa korkoa.

Vero suoritetaan, maksuunpannaan ja palautetaan täysin markoin siten, että ylimenevä osa jätetään lukuun ottamatta. Sama koskee veronkorotusta ja palautettavalle määrälle suoritettavaa korkoa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
2001.*

